

Äänitteen nimi: Helminauha-PODCAST, 4. Jakso

Teemana lahjasolutausta kahdessa sukupolvessa

Äänitteen kesto: 00:47:46

Merkkien selitykset:

Jenni Huhtala, Helminauha-hankkeen hankevastaava

Mira, kokemuspuhujana, lahjasoluilla alkunsa saanut

[äänite alkaa]

Jenni Huhtala [00:00:02]: Lämpimästi tervetuloa kuuntelemaan Helminauha-podcastia. Tässä Helminauha-hankkeen toteuttamassa podcastissa tarjoamme monipuolisesti tietoa lahjasoluteemoista. Helminauhan tehtävänä on tuottaa tietoa ja tukea lahjasoluteemoista kaikille lahjasoluhoidoilla lasta toivoville ja lapsiperheellistyneille sekä lahjasoluhoidoilla alkuunsa saaneille. Helminauhan tuottamasta tiedosta ja toiminnasta löydät lisätietoa verkkosivuiltamme osoitteesta www.helminauha.info. Voit myös seurata meitä Instagramissa tunnisteella @helminauhaperheet. Minä olen Helminauha-hankkeen hankevastaava Jenni Huhtala ja haastattelen tässä podcastissa lahjasoluhoidojen parissa työskenteleviä ammattilaisia sekä henkilöitä, joita lahjasoluhoidot koskettavat henkilökohtaisesti, kuten lahjasoluhoidojen avulla alkunsa saaneita. Helminauha-podcastin neljännen jakson vieraana on lahjasoluilla alkuunsa saanut Mira. Hän on myös itse saanut puolisonsa kanssa lapsen lahjasoluhoidojen avulla. Miran kanssa keskustelemme hänen omista kokemuksistaan lahjasolustaustaisena ja miten se on vaikuttanut häneen ja hänen vanhemmuuteensa. Miran kanssa puhumme lapsen oikeudesta kasvaa tietoon taustastaan ja siitä, miten hän on puhunut lapsensa kanssa aiheesta.

Mira [00:01:25]: Kiitos kutsusta. Tosiaan, olen Mira. Kuten sanoit, olen lahjasolukuolukuinen itse ja lapseni myöskin, kohta neljä vuotta. Lisäisin, että olen saanut selville myöskin lahjoittajani. Minulla on myös kaksi geenisiskoa myös löytynyt näiden DNA-testien kautta.

Jenni Huhtala [00:02:00]: Joo. Se onkin myös tässä vielä yksi mielenkiintoinen näkökulma. Palataankin vielä tässä jakson aikana tähän, että mitä tuntemuksia nämä lisätiedot ovat vielä aiheuttaneet sinulle. Mutta lähdetään nyt ihan ensiksi sinne tämän sun lahjasolutarinan alkutaipaleelle. Ja siihen hetkeen, kun sä sait tietää tästä, että olet lahjasolukuinen, niin minkä ikäinen sä silloin olit?

Mira [00:02:36]: No mä olin noin 16 vuotta silloin.

Jenni Huhtala [00:02:39]: Eli teini-ikä oli siinä juuri mukavasti sitten päällä. Miten sä otit sen tiedon siinä tilanteessa vastaan? Tuliko se sulle yllätyksen?

Mira [00:02:54]: Kyllähän se oli aivan totaalinen yllätys. Mulla ei ollut minkäänlaista ajatusta tai edes aavistusta koko asiasta. Kyllähän semmoinen... Sokki oli se ensireaktio siinä, että ei oikein... Jotenkin ajatukset olivat sumeana koko asiasta. Tuntui surrealistiselta koko asia, että voiko tällainen olla ja mitä tämä tarkoittaa. Kyllä siinä aika sellaisessa tunnemyllerryksessä heti oli.

Jenni Huhtala [00:03:32]: Varsinkin varmasti se, että ei edes siinä hetkessä tiedä, että mitä tämä ihan oikeasti tarkoittaa, että mitä kaikenlaisia eri asioita siihen liittyy, että on saanut alkuunsa lahjasoluhoidojen avulla. Miten sinä sitä siinä hetkessä käsittelit vai käsitteletkö?

Mira [00:03:56]: No kyllähän se oli silleen, että en mä oikein tiedä, että oisko se ollut just niin, että sitä ei nimenomaan sitten oikein osannut käsitellä. Että mun reaktio oli vähän semmoinen pakene ja unohda -tyyppinen. Että mä kyllä poistuin siitä tilanteesta hyvin nopeasti ja yritin vain käsittää, että mistä asiasta tässä nyt oikeasti on kyse. Ja alkuun ehkä hyvin paljon omassa päässäni vain tätä asiaa pyöritin.

Jenni Huhtala [00:04:24]: Ja koska tästä tilanteesta on nyt mennyt aikaa yli 15 vuotta ainakin, niin silloin ei myöskään ollut kauheasti tietoa saatavilla sulle tästä, että mitä tämä tarkoittaa ja mihin kaikkeen tämä vaikuttaa ja mistä tässä on ylipäätään kyse.

Mira [00:04:46]: Sehän siinä varmaan juuri olikin se, kun pääsin suurin maan tunteen yli, juurikin tämä, että ei ollut... No, silloin internet oli jo jollakin tavalla olemassa, mutta ei ollut sellaisia tietolähteitä, mistä olisi lähtenyt etsimään tietoa. Ei ollut kirjallisuutta aiheesta juurikaan kirjoitettu lehdissä. Kyllähän siinä tuntui siinä hetkessä, että olen ainoa, joka tämän asian kokee. Hyvin silleen tuntuu, että yksin sen kanssa olin.

Jenni Huhtala [00:05:24]: Joo. Mitenkäs sitten sun vanhemmat, niin saitko heiltä siihen vastauksia sun kysymyksiin tai miten te sitten yhdessä sitä käsittelette?

Mira [00:05:39]: No kyllä joo, että alkuunhan mä suljin koko mun perheen kokonaan pois. Olen jälkikäteen miettinyt, että mikä se tunne oli: oliko se vihaa vai surua vai pettymystä. Ehkä se suurin tunne oli nimenomaan siinä, että tieto oli salattu minulta. Se oli tavallaan se, mikä aiheutti suurinta tunnetta siinä hetkessä. Mutta kyllä... Mun äiti sanoi saman tien, että hän kertoo kaiken, mitä hän pystyy kertomaan. Mutta kun olen keskustellut äidin kanssa paljon tästä asiasta, niin se tietous, mikä heillä oli kaikista tästä, luovuttajasta ja ylipäätään, niin se oli hyvin vähäistä.

Jenni Huhtala [00:06:36]: Heilläkään ei ollut kauheasti antaa sulle vastauksia sun mahdollisiin kysymyksiin, mutta että kuitenkin siitä sitten pystyitte keskustelemaan, mikä on totta kai tärkeää, kun tällaisen tiedon saa. Sanoit siitä, että ehkä eniten hankalia tunteita aiheutti se salaaminen, ymmärsinkö oikein?

Mira [00:07:01]: Kyllä, että mulle on jäänyt ikuisesti mieleen se, että siinä hetkessä, kun sain tämän tietää, kun olin siinä tunteen vallassa ja äiti kysyi, että olisiko ollut parempi, että et olisi saanut koskaan tietää. Sitä en ihan sanatarkkaan muista, mitä itse sanoin siinä hetkessä, mutta ajatus oli samantien, että joko niin, että olisin saanut tietää aivan varhaislapsuudesta, tai sitten, että en olisi saanut tietää ollenkaan.

Jenni Huhtala [00:07:33]: Siinä hetkessä.

Mira [00:07:36]: Siinä hetkessä kyllä.

Jenni Huhtala [00:07:38]: Ja kauhean ymmärrettävääkin toki, kun se tieto tulee yllätyksenä, mutta että ehdottomasti olisit toivonut, että olisit tiennyt koko elämäsi, mutta ajatteletko tänä päivänä myös, että oli hyvä, että sait sitten silloin teini-ikäisenä tietää?

Mira [00:07:55]: Kyllä. Toki aikaa on kulunut ja olen tätä asiaa käsitellyt paljon ja hakenut ammattiapua prosessointiin. Tänä päivänä ajattelen, että jos en olisi koskaan saanut tätä tietää, niin... Miten mä sanon? Valtava suru. Onneksi olen saanut tietää. Kyllä tämä on tuonut niin paljon elämäni. Ja se tietous asioista... Tämä, että tiedän nyt, se selittää jälkikäteen tosi paljon asioita.

Jenni Huhtala [00:08:38]: Haluatko jotain siitä sanoa, että mitä se selittää? Onko aiemmin ollut jotain semmoisia asioita, ennen kuin tiesit tästä lahjasolutaustastasi, niin oliko aiemmin jotain semmoisia asioita, mitä ajattelet, että mistähän tässä on kyse tai jotenkin, että asiat sai sitten selityksiä myöhemmin?

Mira [00:08:58]: No joo, että muun muassa, että mä aina mietin sitä, että miksi mä olen mun siskon kanssa niin erinäköinen. Toki meillä on sama äiti, meissä on samoja piirteitä, mutta muun muassa me olemme ruumiinrakenteeltamme erilaisia. Nämä olivat aina sellaisia asioita, mitkä pohditutti. Sitten oli sellaisia pieniä asioita, muun muassa, että mun isän setä sairastui tosi vakavasti. Se on perinnöllinen sairaus, mikä hänelle tuli, ja mä murehdin paljon lapsena, että jos saan sen taudin. Sitä jotenkin aina mentiin hirveän vaikeaksi, kun siitä puhuttiin. Oltiin vain, että ei se voi sulle tulla. Ei se ole mahdollista. Aina ajattelin, että miten niin ei ole, se on perinnöllistä?Tällaisia pieniä. Tai että koulusta tuli tehtävä, jossa kysyttiin, että mitä piirteitä olet perinyt vanhemmiltasi. Kun kysyin isältäni, se oli hirveän vaikea siitä asiasta. Tällaisia kaikkia pieniä.

Jenni Huhtala [00:10:03]: Pieniä sellaisia merkkejä, joita on ehkä miettinyt ja ihmetellyt silloin, mutta ei ole toki osannut ajatella, että voisiko tästä olla kyse, että osa geeniperimästä tulee siltä sukusolujen lahjoittajalta, mutta jotenkin nämä sun pohdinnat ja ehkä jokin pieni epämääräinen olo niistä asioista, niin kuulostaa hyvin tutulta, mitä esimerkiksi kansainvälisissä tutkimuksissa tiedetään siitä, että on ehkä aina ollut jotenkin semmoinen olo, että jotain tässä on meidän perheessä semmoista ehkä mistä ei puhuta tai mitä salataan tai jotain siihen omaan taustaan liittyy, semmoista erityistä. Ja juuri sen takia toki olisi aina tärkeää, että sen lahjasolualkuisuutensa tietäisi lapsesta saakka. Mutta toki samaan aikaan se, että koskaan ei ole liian myöhäistä kertoa. Ehdottomasti sitten silloin teini-ikäisenäkin se on tärkeää, jos sitä ei ole siihen mennessä kertonut. Niin kuin tässä sinunkin tapauksessa, on tärkeää, että vanhemmat on käytettävissä siihen, että sitä voi yhdessä puhua ja pohtia. Ja sinäkin, Mira, kuvasit niitä sinun tunteita. Et ihan tunnistakaan, mitä kaikkia tunteita, mutta kuitenkin semmoisia selkeästi haastavia ja hankalalta tuntuvia tunteita. Ja varmaan semmoisia ristiriitaisiakin tunteita herättää se tieto.

Mira [00:11:38]: Kyllä joo. Sitten siinä tilanteessa omien tunteiden lisäksi otti ne vanhempien tunteet. Sitten tuli kauhea suru, vaikka omasta isästä, että miten kova asia tämä on vaikka sille ollut, että se on tämmöisen salannut ja kaikki tällaiset. Ja mä kuvasin itse silloin, mikä nyt jälkikäteen, kun mä ajattelen ja mietin vaikka tätä omaakin perhettä, niin kuvasin silloin, että minusta tuntuu, kun minulla olisi ollut... Että on langat lähteneet vanhemmista, ja lankojen päässä olen minä. Kun sain tämän tiedon, tuli ihan sellainen olo, että langat on katkaistu. Se oli semmoinen, mitä kuvasin. Jotenkin tuntui, että jäin aivan yksin sellaisen asian keskellä.

Jenni Huhtala [00:12:37]: Aivan, joo. Joo, ja tuokin kuulostaa jotenkin kauhean inhimilliseltä, että tulee myös ikään kuin se huoli omista vanhemmista ja siitä, että miten he ovat nyt sitten tämän kanssa ja kuitenkin se, että haluaa heille vahvistaa, että he ovat sinulle tärkeitä ja ihan tämä ei siltä osin muuta asioita. Joo. Nyt sitten on tosiaan tänä päivänä, niin kuin sanoit, niin on se tilanne, että sinä olet itse vanhempi, ja olette itse puolisoita kanssa saaneet sitten lapsen lahjasoluhoidon avulla. Niin haluatko jotain kertoa siitä ihan, että miten teistä tuli lahjasoluperhe, eli perhe, jotka on saaneet lapsen lahjasoluhoidon avulla?

Mira [00:13:26]: Joo, mitä mä nyt siitä kertoisin? Me lähdettiin silloin... Kamalaa, kun vuodet menevät. 2018 me lähdettiin suunnittelemaan perheellistymistä. Meillä ei ollut muita mahdollisuuksia kuin näiden hedelmöityshoitojen kautta perheellistyä. Kyllähän se oli jo silloin, kun me lähdettiin niihin hoitoihin, että kun näihin hoitoihin kuului se lahjasoluneuvonta... Mä nyt vähän palaan, niin kun me mentiin ensikäynnille lääkärille, niin tästä lääkäristä oli jo tosi kiehtovaa, kun sanoin, minulla on omaa taustaa tässä asiassa. Siitä oli hirveän kiehtovaa. Kun menimme lahjasoluneuvontaan, siellä me paljon keskusteltiin tästä omasta taustastani. Olihan se toisaalta vähän absurdia, mutta samaan aikaan oli aika kiehtovaa, että ymmärsin.... tai kun meillä alkoi ne hoidot, ja lapsi ei tullutkaan ihan niin yksinkertaisesti, mitä ajattelimme. Ajattelimme, että hoidot kestävät, mutta emme ajatelleet, että se olisi niin rankka prosessi. Kävimme toisella paikkakunnalla hoidoissa ja jouduttiin kulkemaan sinne. Muistan, kun aloin miettiä, että kun se hoidoissa käyminen alkoi tuntua raskaalta, niin ajattelin, että nyt ymmärrän, miltä vanhemmista on tuntunut, kun ne ovat käyneet.

Jenni Huhtala [00:15:16]: Niin, että pystyit asettumaan heidän asemaan.

Mira [00:15:21]: Kyllä. Aika paljon jouduttiin valmistelevaan itse hoidon tekemistä. Jouduin paljon pistämään hormoneja, käymään tutkimuksissa ja näin pois päin, mutta sitten yllätykseksemme ensimmäisellä varsinaisella hoitokerralla, niin saikin kaikkien yllätykseksi, niin meidän kuin hoitavan tahon yllätykseksi, alkunsa se meidän pienokainen. Siitä alkoikin uusi matka.

Jenni Huhtala [00:16:02]: Kyllä, kyllä. Sanoitkin, että siellä hoitojen suunnitteluvaiheessa ja lahjasoluneuvonnassa käsiteltiin myös sitä, että olet itse saanut alkusi lahjasoluhoidon avulla ja nyt, tai siinä hetkessä toivoit itse sitä vanhemmuutta niiden hoitojen avulla, ja nyt tänä päivänä olet sitten vanhempi, niin mitä se sinulle tarkoittaa, että sinulla on itsellä tämä kokemus ja sitten sinun lapsella, ja olet nyt sitten myös itse vanhempi?

Mira [00:16:36]: Kyllä minä ajattelen meidän tapauksessa sitä rikkautena. Ja kun minä tiedän minun omasta isästani, että miten kova paikka tämä oli, tai omien vanhempien vanhemmuudesta, että kuinka he ovat pelänneet sitä, että kun tämä tietous tulee ja miten se vaikuttaa ja näin, niin olen tavallaan pystynyt siitä omasta kokemuksesta puhumaan omalle puolisololleni. Sillä välittämällä, rakkaudella ja perheen merkityksellä ei ole mitään merkitystä, että mistä se lapsi on sen alkunsa saanut. Ja kyllä ajattelen tulevaisuudessa, että sitten kun meidänkin lasta tämä asia alkaa enemmän mietityttämään, niin ajattelen, että pystyn, tai toivon ainakin, että pystyn jollakin tavalla peilaamaan niitä tunteita ja keskustelemaan siitä asiasta ja kokemuksista.

Jenni Huhtala [00:17:44]: Kyllä, että pystyy asettumaan toki siihen hänenkin asemaan, mutta myös ymmärtämään sitten, että miksi se kiinnostaa, se tausta ja mitä kaikkia tunteita siihen voi liittyä ja ehkä olemaan jotenkin sitten paremmin lasta varten siinä niiden hänen pohdintojen ja kysymysten kanssa. Ja oliko se sinulle sellainen, ymmärrätkö oikein, hyvä ja, en tiedä, jotenkin terapeutin kokemus se, että sinusta tuli itse myös vanhempi näiden hoitojen avulla, niin siihen vahvistiko se myös sitä sinun omaa identiteettiä?

Mira [00:18:27]: Kyllä, kyllä ehdottomasti. Ja tavallaan, no en nyt voi sanoa ihan näin, mutta tavallaan ymmärrän, millaisen polun mun vanhemmat ovat käyneet tämän asian kanssa. Ja pystyn nyt tavallaan ajattelemaan mun oman lapsen kohdalla sitä, että mä en voi korjata mun omia kokemuksia, mutta mä voin ajatella, että mä voin tehdä mun oman lapsen kohdalla niin kuin mä olisin toivonut, että mun kohdalla olisi tehty.

Jenni Huhtala [00:19:00]: Niin, aivan, että hänelle sä pystyt tarjoamaan sen, että hän kasvaa siihen tietoon ja pystyt tarjoamaan sellaisen kokemuksen, mitä olisit itselle toivonut, niin sekin on jollain lailla sitten hoitavaa tai jollain lailla vahvistaa sinunkin oloa tämän asian kanssa. Miten te olette puhuneet hänen kanssaan siitä hänen lahjasolualkuisuudesta? Miten olet itse lähtenyt varmistamaan sitä, että hän kasvaa tietoon taustasta?

Mira [00:19:42]: Tosiaan hän on nyt vasta täyttämässä neljä vuotta. Hirveän syvälliseen keskusteluun ei vielä ole lähdetty. Mutta me ollaan kerrottu hänen tarinaansa sillä tavalla, että me haluttiin tosi paljon... Sitä olemme painottaneet, ja se on hänen mielestäni ihanin kohta tarinassa. Olemme sanoneet, että me haluttiin niin kovasti lasta, emmekä saaneet muuten, niin meidän piti mennä lääkäriin. Siellä lääkäriillä oli semmoinen elämän siemen, jonka tämmöinen setä oli lahjoittanut. Ja sitten me ollaan kerrottu hänelle, kuinka lääkäri laittoi sen elämän siemenen äitin mahaan, ja sieltä sitten hän alkoi kasvamaan. Ja tämä on hänelle hirveän tärkeä tarina, että hän haluaa hirveän usein kuulla tämän tarinan. Ja se on hänestä tietenkin hirveän hieno tarina.

Jenni Huhtala [00:20:42]: No niin. Hän voi jotenkin ylpeydellä ja ilolla kasvaa siihen tietoon omasta tarinasta. Juuri näin kuulostaa, että te olette löytäneet omat sanat ja oman tavan puhua ja tuoda asia esiin niin että se on ollut se lapsitoive, että sekin on osa sitä hänen tarinaa, että kuinka te kovasti häntä toivoitte ja sitten, että te olette käyttäneet tällaista ihanaa termiä kuin elämän siemen.

Mira [00:21:20]: Joo.

Jenni Huhtala [00:21:20]: Se voi olla, että se sitten lapsen kasvaessa muuttuu joksikin muuksi, mutta tässä hetkessä palvelee ilmeisesti todella hyvin, koska hän kokee sen ihanana tarinana.

Mira [00:21:33]: Kyllä.

Jenni Huhtala [00:21:33]: Joo. Onko tämä niin, että tätä aika ajoin kerrotaan hänelle? Vai pyytääkö hän itsekin joskus, että kerrottaisiin siitä?

Mira [00:21:44]: No joo, että... Alkuun se oli ehkä sellaista enemmän meistä lähtöistä, että me kerrottiin sitä tarinaa. Sitten hän alkoi itse kysymään, että kerro se, miten minä tulin. Tai että kerro se tarina, kun äitin... Tai miten se sanoi? Kerro se tarina, kun äitin masuun laitettiin minut. Ja toki aina välillä on tullut näitä kysymyksiä, että mistä olen tullut tai miten menin sinne äitin mahaan. Niin sitten on aina palattu. Mutta hyvin paljon hän nyt tosiaan itse, että kerro äiti se tarina tai kertokaa se tarina, kysyy.

Jenni Huhtala [00:22:29]: Ja kuvastaa jotenkin hyvin juuri sitä, että tähän lahjasoluilla alkunsa saaneiden lasten tarinaan liittyy se, että se alkaa jo ajasta ennen kuin he ovat syntyneet ja he osaa jo ajatella sitä, että siellä on ollut se kova, vahva toivo ja toive hänestä jo ennen sitä, kun hän on syntynyt. Ja että siellä on ollut monia ihmisiä, myös muita ihmisiä häntä toivomassa ja siellä klinikallakin siinä avustamassa. Oletteko te siitä lahjoittajasta vielä sen enempää hänelle puhuneet vai onko se enempi liittynyt tähän elämän siemenen antamiseen?

Mira [00:23:15]: Se on liittynyt lähinnä siihen elämän siemeneen, se meidän tarina vielä. Nyt mä huomaan, että nyt hän on alkanut pikkuhiljaa miettimään omia piirteitään. Nyt me ollaan pikkuhiljaa alettu puhumaan siitä, että osa hänen piirteistään on samoja kuin äitillä. Osa tulee siltä sedältä, joka sen elämän siemenen on antanut. Mutta ei me olla hirveästi vielä. En tiedä, onko se, että hän ei ole kiinnostunut vielä, vai ettei ihan ymmärrä, mitä tarkoitetaan.

Jenni Huhtala [00:23:57]: Kyllä. Ja kuulostaa juuri siltä, että tuon ikäinen lapsi ymmärtää jotain siitä asiasta. Ja tietynlaiset asiat, jotka juuri, vaikka tällainen tarinan muodossa kerrotaan, niin tavoittaakin hänet ja hän ymmärtää, mistä siinä on kyse, ja pitää sitä mukavana tarinana, mutta sitten ehkä vielä se ihan konkretia sieltä ei täysin aukea, mutta silti niistä on hyvä aina välillä puhuakin hänen kanssaan. No, mitä sä jotenkin ajattelet vielä tästä vanhemmuudesta, onko sulla siitä jotain, mitä haluat vielä kertoa, että sulla on tällainen syvä, vahva ymmärrys siitä lapsen asemasta, mutta nyt myös sun omien vanhempien tilanteesta, että tämä on aika montakin kerrosta tuonut lisää?

Mira [00:24:53]: No kyllä ehdottomasti, että... mitä nyt siitä vielä osaisin sanoa? Ehkä se, että odotan tosi paljon sitä, että pääsemme oikeasti keskustelemaan. Odotan sitä, että voimme yhdessä, koko perheenä, ihmetellä hänen taustansa ja miettiä sitä. Se on ehkä se, mitä itse odotan, että pääsemme hyvässä hengessä keskustelemaan. Minusta on ihanaa, että me pystytään meidän perheessämme puhumaan tästä täysin avoimesti, että se on minkäänlaista salaisuutta tai sellaista. Se on ehkä se, mikä on minulle itselle tosi tärkeää tässä asiassa.

Jenni Huhtala [00:25:41]: Joo, kyllä. Et missään nimessä halua sen kaltaista salaisuuden verhoa tämän asian päälle sun omassa perheessä ja siinä omassa tilanteessa, mikä on ollut sulla siihen teini-ikään saakka. Se kuulostaa tosi hyvältä ja varmasti juuri niin kuin tuossa aiemmin todettiin niin semmoiselta sinullekin itselle voimavaroja tuottavalta asialta. Nyt voit omalta osalta huolehtia siitä, että tässä ei ole mitään salattavaa ja että tämä on ihana asia teidän perheessä. Teistä on voinut tulla lapsiperhe näiden hoitojen avulla.

Mira [00:26:32]: Nimenomaan koen, että se on yksi tärkein siinä, että tämä ei ole sellainen asia, mikä aiheuttaa vaivaannuttavia tai vaikeita tunteita kenellekään meidän perheessä, vaan se just nimenomaan, että tämä on ihana asia. Tämä on aivan mahtavaa, että me ollaan perhe.

Jenni Huhtala [00:26:55]: Sitten varmaan, jos tosiaan kovasti odotatte, että lapsi kasvaa ja pääsee tästä enempiin keskustelemaan, niin sitten jos se hänessä herättääkin jonkinlaisia ristiriitaisia tai hankalia tunteita, niin varmaan osaat niihinkin eläytyä, koska olet itsekin niitä kokenut, monenlaisia tunteita tähän liittyen.

Mira [00:27:16]: Kyllä. Ja se, että myös osaan ehkä jollain tavalla vanhempana reagoida siihen hänen tunteeseen, jos niitä tunteita tulee, ja ymmärtää sitä tunnetta paremmin, että ei tule itselle paniikkia tai ahdistusta, sillä tavalla siitä asiasta.

Jenni Huhtala [00:27:39]: Niin, että ymmärtää sen, että tähän voi monesti kuulua niitä ristiriitaisia ja hankaliakin tunteita, jotka ei silti tarkoita sitä, että lapsi jotenkin vastustaisi tätä asiaa tai olisi jotenkin pettynyt siihen, että on saanut alkunsa lahjasoluhoidojen avulla, vaan se on nimenomaan osa sitä. Ja puhuitkin sitä, että olet prosessoinut tätä tietoa omasta taustastasi. Mutta myös sinun lapselle tämä on sellainen prosessi teille yhdessä, kuinka se tieto häneen asettuu ja mitä hän siitä pohtii eri-ikäisenä. Nyt sitten tosiaan sulla on myös se tilanne, että tämä ikään kuin laajenee, tämä sun lahjasoluperhe tai on tällainen laajentunut, että sä olet löytänyt sen lahjoittajan, mutta olet myös löytänyt niitä muita henkilöitä, jotka ovat saaneet alkunsa tämän saman lahjoittajan sukusoluilla, ja sä tai te käytätte tämmöistä hienoa termiä kuin geeniskot, mitä tuossa alussa mainitsitkin, niin miltä se on tuntunut nyt, kun heitä on löytynyt?

Mira [00:29:02]: Kyllähän se oli vähän semmoinen, miten mä sanoisin, tavallaan, just kun puhuttiin näistä kerroksista, niin ensimmäinen reaktio oli itselle tietyllä tavalla, että taas yksi tämmöinen asia tämän lisäksi, tämän kaiken, mitä tässä tavallaan jo on, mutta se oli jännä tunne silloin, kun mä sain heistä tietouden. Mä jotenkin kuvasin aina sitä, että kun mä olen elänyt sen tietouden jälkeen semmoisessa tunteessa, että en koskaan saa mitään selville. Silloin kun sain tietää tämän kaiken, että ei ollut mitään mahdollisuuksia saada mitään selville, ja olen tavallaan tuudittautunut siihen ajatukseen ja hyväksynyt sen asian. Minulla on aina ollut semmoinen, että toinen puoli geeniperimästäni jää semmoiseen hämärään peittoon. Se on aina ollut vähän semmoinen mysteeri. Olen vain miettinyt, että onkohan nämä piirteet sieltä tai onkohan nämä. Kyllähän se oli, että kun tuli se tietous, niin ensimmäinen reaktio oli hämmennys. Mutta sitten jotenkin yhtäkkiä sen jälkeen, niin kaikesta tuli niin normaalia. Itsekin hämmästyin, että yhtäkkiä sellainen mielenkiinto ja

kysymykset ja kaikki, mitä olen kantanut sen 15 vuotta sisällä, niin kaikki tavallaan, että oikei, nyt nämä on selvillä. Tässä nämä nyt on vain, että se oli hyvin semmoinen erikoinen tunne, mikä siitä tuli.

Jenni Huhtala [00:30:49]: Joo. No, minkälaisiin kysymyksiin sä sait vastauksia?

Mira [00:30:56]: Kyllä mä ajattelen, että kun mä oon pohtinut, vaikka mun ulkoisia piirteitä, niin... Se on varmaan ensimmäinen, mikä itselle tuli silloin: ne kysymykset, että mistä mun piirteet on, niin niihin mä sain vastauksia. Ja sitten olen aina tätä omaa etnistä taustaa, vaikka pohtinut. Kun ei ollut mitään tietoa, että onko Suomessa edes ollut lahjoittajia, kun sitä tosiaan mun vanhemmille ei ollut kerrottu muuta kuin että on löytynyt hyvä luovuttaja. Niin tavallaan kaikki se, että mikä mun etninen tausta on ja mistä nämä mun ulkoiset piirteet tulee. Totta kai sairaudet oli se, mikä on myös mietityttänyt paljon. Onko millaisia perinnöllisiä sairauksia siellä toisella puolella?

Jenni Huhtala [00:32:03]: Joo, että tavallaan se terveyshistoria ja tämmöinen on myös yksi osa sitä, että saa siitä myös lisätietoa.

Mira [00:32:12]: Joo, että olen tietyllä tavalla kyllästynyt siihen, että aina kun käyt lääkäriä, kysytään, että mitä perinnöllisiä sairauksia suvussa on. Sitten kerrot äidin puolelta, että tällaisia sairauksia on. No mites isän puolelta? Sitten aina mietit, miten selität tämän mahdollisimman lyhyesti. En tiedä, koska... Jos sanot vain, että isä ei ole kuvioissa, niin sekin antaa väärän mielikuvan.

Jenni Huhtala [00:32:49]: Kyllä, kyllä. On aina joutunut vastaamaan ikään kuin 50-prosenttisesti niihin kysymyksiin. Nyt sitten, kun olen sitä tietoa saanut, niin se on tällaisenkin aukon täyttänyt siinä sun identiteetissä ja siinä, kuka sinä olet.

Mira [00:33:08]: Joo. Sitten kun tulin itse vanhemmaksi, niin siinä kohdassa entistä enemmän vahvistui ajatus, että haluaa selvittää. Osaltaan myös tämä terveydellinen syy oli aika painava. asia Haluaisin tietää, onko siellä jotain, mitä mahdollisesti voisi periyttää omille lapsille.

Jenni Huhtala [00:33:35]: Kyllä. Tämä on taas yksi syy siihen, miksi on tärkeää, että lahjasoluilla alkunsa saanut tietää olevansa lahjasoluilla alkunsa saanut, koska sitten jos saa itse lapsia jossain vaiheessa, niin sitäkin kautta se asia rupeaa mietityttämään, että ne geenit siirtyvät myös sitten siihen omaan lapseen, lahjoittajan geenit osittain. Nyt tosiaan sitten kun on niin, että te olette tavanneet näiden geenisiskojen kanssa, niin minkälainen kokemus oli tavata heidät, nähdä minkä näköisiä he ovat ja minkä oloisia, niin minkälainen se kohtaaminen oli?

Mira [00:34:21]: Kyllähän se oli hyvin absurdi, että yhtäkkiä sun edessä on täysin tuntemattomat ihmiset, joista sä kuitenkin piirteistä löydät hyvin paljon samaa kuin itsestäsi. Ja me silloin meidän ensitapaamisella naurettiinkin sitä, että kuinka usein sä oot sellaisessa tilanteessa, että olet täysin tuntemattomien ihmisen kanssa ja luvalla tuijotat vain hiljaa toista päästä varpaisiin ilman, että se on vaivaannuttavaa kenellekään.

Jenni Huhtala [00:34:56]: Niin, että saa oikeasti luvan kanssa katsoa. Nyt katson, minkä näköinen olet ja mitä tuttua löydän sinusta siihen nähden, että millainen itse on. Tämä onkin sellainen, että myös kansainvälisissä tutkimuksissa ja lahjasolualkuisten kokemuksissa saatetaan puhua juuri tästä peilaamisesta. Siinä tulee sellainen vahva peilaamisen kokemus näiden, sun tapauksessa geenisiskojen kanssa, että kuka hän on, mitä samaa meissä on, ja ehkä se täydentää itselle siitä, että kuka minä olen ja miksi olen tällainen kuin olen. Niihin saa jotenkin sitä vahvistusta. Sehän on varmasti hyvin merkityksellinen kokemus ja tilanne siinäkin mielessä, että kauhean luonnollista on, että me ihmiset mietitään koko elämän ajan, että kuka mä oon ja miksi mä oon tällainen kuin oon, niin kuinka ihanaa on, että voi joihinkin niihin kysymyksiin saada tämmöisessä tilanteessa vastauksia.

Mira [00:36:05]: Joo, ja sitten mä jotenkin tosiaan kun olin aina luullut, että mä en saa mitään selville, että mä aina elän tässä tietyllä tavalla epätietoisuudessa, niin kyllähän tämä oli sellainen jotenkin aika suuri yllätys sitten: nyt minulla on kaikki tieto tässä yhtäkkiä mun edessä. Kyllä siinä joutui sitten taas vähän prosessoimaan sitä asiaa, että miten tässä nyt tälleen kävikin.

Jenni Huhtala [00:36:34]: Niin, että nyt sitä tietoa on todella paljon saatavilla. Ja sekin on kauhean ymmärrettävää, että siinä hetkessä sitä kaikkea ei ehkä ihan pysty täysillä ottamaan vastaan, vaan siitä käynnistyy taas uusi prosessi. Ja tosiaan tiedetään maailmaltakin, että pääsääntöisesti lahjasoluilla alkunsa saaneilla tilanne menee niin, että saatetaan selvittää se lahjoittaja ja saatetaan selvittää näitä geenisisaruksia, mutta että sitten ehkä sitä lahjoittajaa kohtaan on enempi sitä kiinnostusta just tämä terveyshistoria ja tämän kaltaiset, tämmöistä tietojen täydentämistä, mutta ei välttämättä luoda niinkään suhdetta, mutta näiden geenisiskojen kanssa niin kuin sun tapauksessa, luodaan. Onko sulla myös käynyt näin, että näistä geenisiskoista on tullut merkityksellisiä ihmisiä?

Mira [00:37:29]: No kyllä joo on. Ja osaltaan mä ajattelen, että siihen vaikuttaa juurikin tämä kokemusten jakaminen. Tosiaan sanoinkin, että olen ihan ammattilaisten kanssa keskustellut tästä asiasta. Mutta se minun oma kokema on se, että kukaan muu ei voi täysin ymmärtää sitä, mitä on käynyt läpi, kuin sellainen ihminen, joka on itsekin käynyt sen läpi. Kun he vielä sattuvat olemaan samaa geeniperimää, niin se jotenkin vahvistuu se side ja se ymmärrys.

Jenni Huhtala [00:38:21]: Eikö niin, että te pidätte nyt yhteyttä ja on tullut muitakin kohtaamisia näiden geenisiskojen kanssa sen ensimmäisen tapaamisen jälkeen?

Mira [00:38:32]: Joo, kyllä me pidetään aktiivisesti yhteyttä. Ja tosi paljon nähdään ja ollaan yhteyksissä muutenkin. Kyllä hyvin usein tulee sellaisia keskusteluja, missä mietitään, että hei, mulla on tällainen juttu. Teettekö te tällaista? Mietitään ja verrataan toisiamme, mutta myöskin jaetaan hyvin arkisia asioita.

Jenni Huhtala [00:39:01]: Siitä on tullut ihan sellainen merkityksellinen ihmissuhde, mutta myös se, että heidän kauttaan voi just peilata sitä, että onko teillä myös tämmöistä ja jotenkin normalisoida sitä, että kuka minä olen.

Mira [00:39:19]: Kyllä. Sitä me ollaan monta kertaa mietitty. Onneksi me ollaan niin samanlaisia ja tullaan hyvin toimeen. Sitähän mä paljon mietin silloin, kun sain heistä tietää, että millaisia he sitten ovat. Ollaanko täysin erityyppisiä ihmisiä, viihtyykö heidän seurassaan?

Jenni Huhtala [00:39:43]: Koska eihän ne geenit automaattisesti sitä takaa, mutta teidän tapauksessa on käynyt niin, että te olette löytäneet hyvinkin vahvan sellaisen yhteisen sävelen ja tämä on teille tärkeä osa myös sitä oman taustan käsittelyä, että heidän kanssa voi jakaa niitä kokemuksia ja he ovat vertaisia, mutta sitten myös vielä se yhdistävä on teillä se osittainen geeniperimä. Miten tämä nyt on vaikuttanut perheen määrittelyyn? Oletko joutunut tai saanut ikään kuin uudelleen määrittellä sitä, mitä perhe tarkoittaa ja minkälaista asioista se muodostuu?

Mira [00:40:34]: Kyllä. Itse asiassa tässä ei montaa päivää ole, kun mietin just tätä, että mitä perhe tarkoittaa. Paljon me puhutaan jo perheiden monimuotoisuudesta. On bonusperheitä ja näitä termejä tavallaan. Nämä ovat jo tuttua. Mutta sitten kun aloin miettiä, että... Ei vitsi. Minulla on niin valtava perhe tällä hetkellä, mikä ei kuitenkaan tarkoita, että kaikki olisi yhtä ja samaa. Mietin pari päivää sitten, että kuinka paljon kerroksia mun perheessä on. Silti se on mulle perhe ja merkityksellinen.

Jenni Huhtala [00:41:30]: Kyllä, ja että se voi määrittyä hyvin monella eri tavalla, ja tavallaan siinä on se vapaus myös itse tehdä niitä määrittelyjä ja itse määrittellä vaikka juuri näitä termejä, että millä tavalla ketäkin kutsuu ja että miten heistä tulee sitten merkityksellisiä. Se on tietysti varmasti myös tosi tärkeää, että saa itse sitä määrittellä.

Mira [00:41:57]: Kyllä, ja tavallaan se, että ehkä ajattelen, että minulle itselle nimenomaan oli se, että sain itselle sen ajatuksen, että minun suhteeni tai tunne ketä tahansa minun perheessä, niin se ei ole keneltäkään muulta pois.

Jenni Huhtala [00:42:19]: Niin, kyllä.

Mira [00:42:20]: Se oli sellainen, että kun sen itselleni oivalsin, niin se oli minulle hirveän vapauttavaa.

Jenni Huhtala [00:42:29]: Joo, kyllä. Niin tosiaan se, että ei kai meillä voi olla liikaa tärkeitä ja merkityksellisiä ja hyvinvointia tuottavia ihmissuhteita meidän elämässä? Ja se, että se ei vähennä kenenkään muiden aiemmin omassa elämässä olleiden tärkeiden ihmisten arvoa tai sitä suhdetta. Lähimmäisenrakkautta kyllä riittää useammallekin ihmiselle.

Mira [00:43:02]: Nimenomaan.

Jenni Huhtala [00:43:02]: Ja näille uusille ihmissuhteille. Ja tosiaan siitä, että sait noin 15 vuotta sitten tietää, että olet lahjasoluilla alkunsa saanut, ja siinä hetkessä olit tämän tiedon ja tämän asian kanssa yksin, ja jopa se kokemus, että olin ainut maailmassa, mikä on kauhean luonnollinen kokemus, etenkin kun tietoa ei ole saatavilla, niin tullaan tähän päivään, jolloin olet sen oman kokemuksen kanssa sinut, olet sitä käsitellyt, mutta olet saanut myös paljon tämän kautta, eikö vain? Että tämä on kääntynytkin niin päin, että sinä

et tosiaan ole yksin, vaan sinulla on paljon uusia ihmisiä tullut tätä kautta sinun elämään, ja tämä on ollut sinulle mahdollisuus, ymmärrätkö oikein?

Mira [00:43:55]: Kyllä, ehdottomasti, ja tosiaan, jos olisi menty ajassa taaksepäin ja olisin nyt vasta tiedon saaneena puhumassa, niin minun puheeni olisivat varmaan hyvin erilaisia. Nyt kun olen itse käynyt tämän läpi, tämän oman taustani, ja käynyt tämän asian sen lapsuuden perheeni kanssa läpi ja olen saanut niitä sisaruksia lisää, näitä geenisisaruksia, ja olen itse perheellistynyt ja kaikki tämä, niin ajattelen, että olen todella voimaantunut tästä asiasta. Ajattelen, että nyt haluan kääntää tämän asian niin päin, että haluan olla avuksi uusille ihmisille, jotka taas ovat tämän asian äärellä. Niin kuin olin silloin muutama vuosi sitten.

Jenni Huhtala [00:44:56]: Kyllä, ja toivot sitä, että tämän kanssa ei muut jäisi yksin, vaan pääsisi sitä sitten yhdessä muiden lahjasoluilla alkuun saaneiden kanssa käsittelemään, koska juuri nämä vertaiskokemukset lisää sitä ymmärrystä, mutta myös vahvistaa kokemusta siitä, että ei ole tämän asian ja sen herättämien tunteiden kanssa yksin. Ja se, että ne ristiriitaiset tunteet saakin kuulua tähän.

Mira [00:45:29]: Nimenomaan.

Jenni Huhtala [00:45:31]: Me ollaan nyt tosiaan keskusteltu sun kanssa siitä, että sait tietää, että olet lahjasoluilla alkuunsa saanut silloin teini-ikäisenä ja nyt olet sitten lahjasoluilla alkuunsa saaneen lapsen vanhempi ja myös uusia geenisiskoja on tullut sun elämään ja monenlaista ymmärrystä itselle siitä, että kuka olet, niin haluatko vielä sanoa tästä temasta jotain?

Mira [00:45:59]: No ehkä haluaisin sanoa sen niille vanhemmille, jotka miettivät, kuinka tästä puhua tai puhuako ollenkaan. Ehkä just sitä, että se asian kohtaaminen voi olla rankkaa kaikille osapuolille, mutta se on äärimmäisen tärkeää. Ja se kyllä tuo elämään myöskin todella paljon se tietous, ja on tärkeää, että sitä jakaa. Ja se ei sitä rakkautta siitä perheestä pois vie.

Jenni Huhtala [00:46:34]: Kyllä, että se voi tuoda paljon hyviä asioita mukanaan, kunhan siitä on valmis myös sitten lapsen kanssa puhumaan ja olemaan niitä kaikkia tunteita varten, mitä se sitten mahdollisesti herättää.

Mira [00:46:49]: Kyllä, ja niille, jotka tämän asian äärellä on, ja varsinkin niille, jotka vasta ovat saaneet tiedon, niin et ole yksin niiden tunteidesi kanssa. Meitä on täällä.

Jenni Huhtala [00:47:03]: Kyllä, tämä on tärkeä tieto. Kiitos todella paljon, Mira, tästä keskustelusta. Tämä oli todella antoisaa minulle ja varmasti myös kuulijoille.

Jenni Huhtala Ja kiitos tosiaan, että kuuntelit tätä Helminauha-podcastia. Tämä on osa Helminauha-hankkeen toimintaa ja tätä jaksoa saa lämpimästi suositella kaikille, joita aihe koskettaa tai kiinnostaa. Ja kiitos Mira. Moikka.

Mira [00:47:37]: Moi.

[äänite päättyy]